

Sanctissimæ Trinitatis, vel Christum Dominum sola Spiritus Sancti opera conceptum, vel ejus mortem, vel semper integram Deiparæ virginitatem.

(2) *Cap. 7 de Crimin. falsi. cap. 27 de Verb. signific.*

(5) *Cap. 1 de Homicid. in 6.*

(4) S. Pius V. *Constit. Horrendum* 95 tom. 4 par. 3 pag. 55 *Bullarii d. ed.*

(5) Pius IV. *Constit. Cum sicut* 57 tom. 4 par. 2 pag. 77, Gregorius XV *Const. Universi* 75 tom. 5 par. 5 pag. 54 *Bullar. ed. Mainar. cit.*, Benedictus XIV. *Const. Sacramentum* 20 tom. 1 pag. 50 *ejus Bullarii ed. Romæ 1754.*

(6) Clemens VIII. *Constit. Etsi alias* 260 tom. 5 par. 2 pag. 595 Urbanus VIII. *Constit. Apostolatus* 259 tom. 6 par. 1 pag. 115 *ed. cit.*, Benedictus XIV. *Constit. Sacerdos in æternum* 97. pag. 208 tom. 1 *ejus Bullarii.* Cum autem usu fori vigeret opinio damnandi ad triremes, aut ad carcerem perpetuum illos, qui in carceres conjecti statim erimen suum confitebantur, Benedictus XIV. hoc beneficio frui vetuit illos, qui erimen aperiunt carceribus detenti, et coram Judice constituti, ne Curie sæculari tradantur, uti patet *ex Const. Divinarum* 71 pag. 552 tom. 4.

(7) Sixtus V. *Constit. Effrenatam* 154 tom. 5 par. 1 pag. 25. Sed cum Sixtus sua hac constitutione animati, et non animati partus abortum eodem jure censeret, Gregorius XIV. *Constit. Sedes Apostolica* 20 tom. 5 par. 1 pag. 275, Sixtinam illam legem tantum ad abortum partus animati pertinere voluit.

(8) Urbanus VIII. *Constit. In suprema* 249 tom. 6 par. 1 pag. 95, qua constitutione comprehenduntur omnes, qui in Italiæ dumtaxat provinciis aureas, vel argenteas monetas tondere, fabricare, colorare, vel alias adulterare, seu etiam quomodolibet adulteratas scienter erogare, aut exponere præsumpserint. Atque hanc degradationis pœnam ab Urbano indictam Benedictus XIV. *Constit. Ad curam* 65 pag. 310 tom. 4 *ejus Bullar.* ampliavit ad eos, qui idem falsi erimen admittunt in syngraphis, vulgo *cedole*, Sac. Montis Pietatis Urbis, aut mensæ nummarie S. Spiritus, quique eo in crimine suam dolose operam præstant.

(9) Alexander VIII. *Const. Cum alias* 57 tom. 9 p. 97, qua confirmata est vetustior constitutio Innocentii XI, et utramque postea confirmavit Benedictus XIV. *Const. Ab augustissimo* 95 pag. 190 tom. 1 *ejus Bullar.* Inter graviora crimina, propter quæ clericus degradationis pœnam pendere debet, quidam recensent etiam contumeliam gravem, vel calumniam adversus Episcopum, vel conspiracyonem in ejus necem. Scriptum id quidem est in *can. 18 c. 11 q. 1*, ex sententia S. Pii Pontificis; sed hic canon eductus est ex falsis Decretalibus Isidori Mercatoris. Eo vero excepto canone, cujus nulla certa fides, et auctoritas est, alius non extat Juris Pontificii locus, quo adversus reum hujus criminis degradationis pœna constituitur. Quidam etiam maleficium, seu sortilegium, cujus causa mors hominum e venerit, degradationem secum ferre arbitrantur, idque se colligere posse censent *ex Constitutione Omnipotentis Dei* 101. Gregorii XV. tom. 5 par. 5 pag. 97; verum hæc constitutio nullum de clericorum degradatione verbum habet, uti observat Cardinalis Albitius *de Inconstan. in fid. part. 1 cap. 52 n. 150*. Quidam denique etiam polygamiam degradationis pœna puniendam existimant, cum quis videlicet simulato nomine, viva uxore sua, aliam ducit: quoniam hujus criminis reos sæculari Curie tradi jussit Urbanus VIII. *in const. Magnum* 537 tom. 6 par. 2 pag. 107. Sed hæc Constitutio non pertinet ad clericos, neque ulla degradationis mentio in ea est. Sola igitur crimina speciatim expressa

degradationis pœna plectuntur; cetera graviora crimina eidem pœnæ subijci possunt, cum eorum rei plane emendari nequeunt, et postquam alias gradatim sustinuerunt pœnas, per quas moniti respiscere, et aliud sequi vitæ institutum possent; quæ communis est sententia omnium, qui hanc materiam scriptis illustrarunt.

TITULUS IX.

DE MONACHIS, ET REGULARIBUS.

1. ASCETÆ A MONACHIS DIVERSI.—2 ET 5. MONACHORUM ORIGO.—4. MONACHI ORIENTALES, ET OCCIDENTALES.—5 ET 6. QUÆ INITIO, QUÆ TRACTU TEMPORIS FUERIT MONACHORUM REGULA?—7. CANONICI REGULARES; DOMINICANI, FRANCISCANI.—8. RELIQUI ORDINES REGULARES DEINCEPS INSTITUTI.—9. MONACHI INITIO LAICI ERANT.—10. PRIVILEGIA, ET JURA REGULARIUM.—11 ET 12. EORUM REGULA.—13. PROFESSIO REGULÆ TACITA, VEL EXPRESSA.—14. VIS PROFESSIONIS.—15. QUEMADMODUM ADVERSUS IRRITAM PROFESSIONEM RECLAMARE LICEAT.—16. RENUNCIATIONES ANTE PROFESSIONEM FACIENDÆ.—17 ET 18. MONIALES, ET EARUM CLAUSURA.—19 ET 20. MONIALIUM REGIMEN EPISCOPO COMMISSUM.—21. VIRGINES SACRÆ MONIALIBUS ANTIQUIORES.—22 ET 23. VIDUÆ ECCLESIASTICÆ, ET DIACONISSÆ.

1.

Hactenus de clericis, quos *sæculares* dicimus; nunc agemus de Regularibus, qui nimirum, solemnibus emissis votis, Regulari institutum amplexi sunt. Fuere semper inter Christianos, qui durius quoddam, et asperius vitæ genus sequerentur, vacantes jejuniis, precibus, et meditationi rerum divinarum. Hi ab hac exercitatione dicti sunt *Ascetæ*, quos semper habuit Ecclesia (1), et qui cum Monachis confundi non debent.

(1) Ascetæ nomen tractum est a græco quodam verbo, quod *exercitatio* significat. Quisquis durioribus abstinentiæ, ac virtutis regulis sese exercebat, *Asceta* dicebatur. Quare Asceta erat, qui se a carnibus, et vino abstinebat, ut corpus vexaret: Origenes. *contr. Cels. lib. 5. n. 49 opp. tom. 1 pag. 615 ed. Paris. 1753.* Canon Apostol. 43 apud Cotelierium *PP. Apost. tom. 1 pag. 449 ed. Amstelædami 1724*; qui in Divino cultu, atque in assiduis precibus tempus impendebat: et hinc Cyrillus Hierosolymitanus *catech. 40 num. 19 pag. 146 ed. Paris. 1720*, Annam Prophetissam *ascetiam* vocat, quia duriozem agebat vitam, voluntariam amplexa paupertatem, et caduca despiciens, et hinc Hieronymus *de Vir. illustr. c. 76 opp. tom. 2 col. 902 ed. Veronæ 1754*, Pierium *ascetam, et appetitorem paupertatis* dicit; et Athanasius, si vere est auctor *Synopseos Scripturæ n. 77 tom. 2 opp. pag. 456 ed. Patavii 1777*, Lucianum martyrem *magnum ascetam* appellat, propter duritiem, cui sese in carcere adsuefecerat. Quidam ex his ascetis duos, tresve dies jejuni agebant, nihil prorsus cibi sumentes, et horum exempla sunt præsertim in Irenæo apud Eusebium *lib. 6 cap. 24 pag. 256 ed. Cantabrig. 1720*, Dyonisio Alexandrino *ep. ad Basilidem Episc. apud Bevereg. Pand.*

can. tom. 2 pag. 5 Oxonii 1672, et Epiphonio *Advers. hæres. in exposit. fid. n. 22 tom. 1 opp. pag. 1104 ed. Paris. 1622.* Memorant etiam Ascetas Apostolicæ Constitutiones *lib. 8 c. 15 pag. 109 apud Cotelierum PP. Apostol. tom. 1 ed. indic.*, atque iis ad sacram mensam accedentibus locum tribuunt statim post Lectores, et Cantores; *Post hæc, inquit, sumat, et communiceet Episcopus; deinde Presbyteri, Diaconi, Subdiaconi, Lectores, Cantores, et Ascetæ.* Erat autem hoc vitæ institutum proprium et marium, et fœminarum, illi *Ascetæ*, hæc vero *Ascebricæ* dicebantur, illudque omnium ordinum hominibus libere mittebatur. Imo igitur cum Scriptores, qui tribus prioribus Ecclesiæ sæculis floruerunt, Ascetas memorant, intelligendi non sunt Monachi, qui serius institui cœperunt; sed intelligendi sunt omnium ordinum homines, qui in ipsis civitatibus, atque in media hominum societate austeram illam vitæ rationem iniverant, quod recte observarunt Valesius *Not. in Euseb. de Martyr. Palestin. cap. 11 pag. 452 ed. Cantabrig. 1720.* Cotelierus *Not. in const. Apostol. loc. cit. pag. 403.* Pagius *critic. in Baron. an. 518 n. 24 et seq. tom. 5 pag. 645 ed. Lucæ 1758.* Holstenius *Præfat. ad Regul. veter. monach. cap. 1.* Papebrochius *com. in acta Pachonii Maii 14 tom. 5 act. Sanctor. p. 295.*

2. Serius instituti sunt Monachi, et prima eorum initia referenda ad ætatem Decii Imperatoris (1). Nam ea tempestate multi hominum, ut declinarent impetus eorum, quos ethnica superstitiō in rem Christianam agebat, receperunt se in montes, atque in vicinas solitudines, ut ibi tutum haberent perfugium à vexationibus, et liberius pietati, considerationique, et contemplationi rerum Divinarum dare operam possent. Genus hoc vitæ quibusdam eorum adeo jucundum fuit, ut, etiam pace Ecclesiæ redita sæculo IV, mallent in desertis vivere, quam redire ad civitates, unde discesserant.

(1) Vide Thomassinum *Vet. et nov. Eccl. disciplin. par. 1 lib. 5 cap. 12;* ac vide etiam Baronium *ad. an. 523 tom. 4 pag. 209 ed. Lucæ;* Pagium, Papebrochium, Holstenium *loc. cit.*

3. Primi et notissimi horum fuere Paulus, et Antonius (1). Nullæ tamen coaluerant societates hominum, qui suam ad certas regulas vitam conformarent, et nullum conditum erat Cœnobium (2); sed pauci tantum, et singulares homines, huic illuc in desertis Ægypti dispersi, vitam tradebant, donec, pacata, et tranquilla Ecclesia, Pachomius quædam in Ægypti Thebaide Monasteria ædificanda curavit (3). Ita Monachi (4) eo sunt adducti, ut communem, certisque obstrictam regulis (a) vitam agerent, quod antea non fecerant.

(1) Hieronymus, *epist. 22 ad Eustoch. cap. 56 tom. 1 col. 119 ed. Val-*

arsii Veronæ 1754, eorum alterum vitæ Anachoretarum auctorem, alterum illustratorem appellat.

(2) Cœnobium à Laura differt. Nam cœnobium est unum domicilium, quod plures comprehendit in societate viventes, et omnia habentes communia; at vero Lauræ nomine intelligimus solitudinem, in qua plures sunt divisæ omnes, ac discretæ cellæ, in quibus singuli separatim vivunt. Lauram memorant Evagrius *lib. 1 cap. 21 pag. 276 ed. Valesii Cantabrig.*, et Epiphanius *Hæres. 69 lib. 2 n. 1 pag. 727 tom. 1 opp. ed. Paris. 1622.*

(3) Illustre est testimonium auctoris vitæ S. Pachonii apud Henschenium et Papebrochium *die 14 Maii tom. 5;* nam ita S. Antonius Sacchaum S. Pachonii discipulum alloquitur: *Quo ego tempore monachum cœpi agere, nullum uspiam extabat cœnobium... postea pater vester Pachomius, tantum bonum. Deo adjuvante, effecit.*

(4) Monachi ita sunt appellati, quia solitariam vitam agebant; nam vocabulum tractum est ex græco verbo, quod latine *solum* significat. Hinc illud Hieronymi *ep. 53 ad Paulin. cap. 5 tom. 1 col. 520 ed. Veronæ 1754:* *Sin autem cupis esse, quod diceris, Monachus, id est solus, quid facis in uribus et castellis, quæ utique non sunt solorum habitacula, sed multorum? Qui societatem hominum fugientes privatis in cellulis vitam tradebant, Anachoretæ, qui in cœnobio, Cœnobitæ dicti sunt. Alia multa sunt Monachorum nomina, de quibus omnibus singillatim dicere longum est, ac non necessarium.*

(a) (N. S. Hæc omnia quatuor præcipue complectebantur capita: videlicet, solitudinem, preceationes, jejunia, mechanica manuum exercitia. Hæc vendi methodus eodem sæculo IV irrepsisse videtur in Hispania; etenim Syn. Cæsaraugustana an. 581, *can. 6,* anathemate percellit clericum, qui propter luxum vanitatemque præsumptam, *monachum* videri voluerit esse magis, quam clericum.)

4. Pachonii exemplum aliæ in Oriente regiones imitatae sunt (1); ac denique S. Basilius monasticum institutum perfecit, deditque regulas, quibus deinceps omnes fere orientales Monachi parauerunt (2). In Occidentem instituta detulit Monachorum S. Athanasius, qui cum Romam venisset, Romanis proposuit S. Antonii vitam, ut eam sequerentur (3). Multa deinceps in Occidente condita sunt monasteria (4): sed denique sexto sæculo S. Benedictus primum Sublaci, quod est Equorum oppidum in Latio, deinde in Monte Casino monasteria posuit, et certam constituit regulam, quam postea cuncti fere occidentales Monachi sequuti sunt (5).

(1) Hilarion, Antonii discipulus, primus fuit Monachus, qui in Syria vixit, nec ante eum ullum in Palæstina monasterium fuit, ut scribit Hieronymus in *Vit. Hilar. cap. 14 col. 19 opp. to. 2 ed. Veronæ 1755.* Apud Armenios, et Paphlagonas, et accolæ Ponti Eustathius, *Sebastie in Armenia Episcopus, monasticæ conversationis auctor fuisse dicitur,* inquit Sozomenus *lib. 5 cap. 14 pag. 115 ed. Cantabrig. 1720.*

(2) Basilius non novum aliquem ordinem instituisse videtur, sed potius suis legibus perfecisse, atque ordinasse, quos jam institutos invenit. Sed cum

ipse præcipuus monastici instituti propagator fuerit, ejusque regulæ fere ubique probatæ in Oriente fuerint, vulgo habetur orientalium Monachorum pater, uti occidentaliæ S. Benedictus. Non desunt tamen, qui *asceticos* libros de *Virginitate, et monastica vita*, non Basilio, sed Eustathio, Sebastia in Armenia Episcopo, tribuendos putant.

(3) Marcellam, nobilem mulierem, primam Romæ monasticam vitam amplexam fuisse, atque institutam ab Athanasio, qui Romam venerat, ut Ariatorum insidias declinaret, ex viris autem primum Romæ Monachum fuisse Pammachium Senatorem, narrat Hieronymus *Ep. 66 col. 395, et Ep. 117 col. 947 tom. 1 ed. Vallarsii Veronæ*. Vide Baronium *ad an. 340 n. 7 t. 4 pag. 342 ed. Lucæ 1759*, quem perperam reprehendit Muratorius, *Antichità Italiane dissert. 65*, qui primum Mediolani monasterium à S. Martino Turonensi institutum putat, antequam ullum Romæ conderetur. Verum quidem est, quod de monasterio à Martino Mediolani condito dicitur, idque diserte testatur Severus Sulpicius, de *Vit. B. Martini num. 6 pag. 115 tom. 1 opp. edit. Veronæ 1741*, et Augustinus etiam, *Confess. lib. 3 cap. 6 opp. tom. 1 col. 150 edit. Venet. 1729*, memorat *monasterium Mediolani, plenum bonis fratribus extra urbis mœnia, sub Ambrosio nutrito*. Verum Martinus suum illud monasterium constituit, posteaquam deseruerat militiam, qua functus fuerat sub Juliano Apostata, qui Imperator creatus est anno 361. Sed ante hoc tempus monasteria Romæ institui cæperunt; scilicet posteaquam ad eam urbem accessit Athanasius, quod evenit an. 340. Si verum esset, quod affirmat Ferdinandus Ughellius, *Ital. sacr. tom. 4 col. 4 edit. Venet. 1719*, ante annum 315 à Mirocle, Mediolanensium Antistite, Monasterium conditum fuisse, nullum forte in tota Italia antiquius monasterium. Ambrosius, *Ep. 63 ad Verellen. Eccl. num. 66 opp. to. 6 pag. 215 edit. Marin Venet. 1781*, Eusebio Vercellensi Episcopo eam laudem attribuit, quod *primus in Occidentis partibus diversa inter se conjunxit, ut et in civitate positus, instituta Monachorum teneret, et Ecclesiam regeret jejuniū sobrietate*. Verum Ambrosius nullum ab Eusebio monasterium institutum memorat; tantum dicit, eum, fretum exemplis Eliæ, Elisæi, ac Baptistæ, in suis clericis monasticam vitam cum clericali conjunctam voluisse. Martinus, qui illud Mediolani monasterium instituerat, posteaquam Turonensis Episcopus creatus est, non procul à civitate sibi monasterium constituit, uti narrat Severus Sulpicius, in *ejus vit. pag. 17 tom. 1 edit. indic.*, ejusque opera ita brevi propagatum est Monachorum institutum, ut ad ejus funus fere duo millia illorum convenisse, scribat ipse Sulpicius *Ep. ad Basullam cit. t. 1 pag. 56*.

(4) Multa hæc monasteria in Galliis, in insula Capraria, Mediolani, atque alibi memorat S. Augustinus *Confess. lib. 3 c. 6 col. 150, et de Morib. eccles. cap. 51 et seq. col. 710 tom. 1 opp. ed. Ven. 1729*, S. Ambrosius *ep. 5 num. 49 col. 800 opp. tom. 5 ed. Maurin. Ven. 1751*, Cassianus *de Instit. cænob. lib. 2 cap. 2 pag. 13 ed. Francofurti 1722*, Orosius *Histor. lib. 7 cap. 56 pag. 564 ed. Lugduni Batavor. 1738*, Sev. Sulpicius in *vit. S. Martini loc. cit.* In Africa nullam ante Augustini Episcopatum monasterium fuisse, ostendit Christianus Lupus in *Not. ad Tertullian. de Præscript. cap. 2 pag. 29 tom. 9 ed. Venet. 1728*. De Monasteriis, quæ ante S. Benedictum in Occidente erant, late disputat Mabillonius *Annal. Benedictin. lib. 1 tom. 1 num. 9 pag. 5 et 6 ed. Lucæ an. 1759*.

(5) Vide *Annales Benedictinos* à Joanne Mabillonio conscriptos. Quatuor autem S. Benedicti *Regul. Monach. c. 1* apud Holstenium *cod. Regul. tom. 1 pag. 115 ed. Augustæ Vindelic. an. 1759*, distinguit Monachorum genera, *Cænobitas, Anachoretas, Sarabaitas, et Gyrovagos*. Duo hæc posteriora

genera, tamquam Ecclesiæ dedecus, et opprobrium, vehementer improbat, ac de *Sarabaitis* eadem prorsus dicit, quæ S. Hieronymus *ep. 22 ad Eustochium cap. 54 tom. 1 opp. col. 116 ed. Veronæ 1654*, et Cassianus *Collat. PP. collat. 18 cap. 7 pag. 521 ed. Francofurti 1722*; his vero omissis, sese ad *Cænobitarum fortissimum genus* accedere declarat.

* De Monachorum in Hispania origine hæc M. Villodas, *Antiquit. Eccl. Hisp. par. 1, sect. 3*: «Prioribus jam inde sæculis Monachi in Hispania extitere, qui in solitudines, desertaque recedentes se totos precum, et pœnitentiæ exercitationibus dedebant... Verum enimvero, nullum sane publica consignatum fide, nec firmum, ad probandum quatuor primis sæculis, monasteria in Hispania constructa jam conspecta fuisse, depromere, aut producere possumus argumentum. Nam tametsi Siricius P. in *Ep. ad Heumerium Tarracon.*, monasteria posuisse videatur; fieri tamen sane potuit ut crederet quod, quemadmodum Romæ monasteria erecta conspiciantur, ea in Hispania quoque extare debere, aut revera jam esse. At extitere quidem, ut supra diximus, monachi solitarii, Anachoritæ, virgines Deo consecratæ; sed tamen non in aliquam erant congregati, nec coiverant communitatem. Illi itaque, in deserta recedentes, sobriam ibidem ducebant vitam; istæ vero parentum, vel Episcopi, vel alicujus sacerdotis domibus morabantur, ut ex conc. Illiberit., in quo constitutum, ne sacerdotes alias præter sorores, aut virgines Deo sacras, mulieres secum domibus haberent, liquido perficitur. Hæc porro sententia, quam quæ à Doct. Ferreras obruditur, probabilior nobis videtur; ille etenim mordicus tenet, monachos jam illis temporibus in Hispania et exstitisse, et communem vitam in monasteriis duxisse: atque conjectura quasi divinando affirmat, potuisse in Hispaniam adduci ab immortali Osio ex Oriente, cum concilio interfuit Ariminensi.»

(N. S. Ex Oriente in Hispaniam Monachorum Regulam advexit Martinus Bracarenensis, compluraque Monasteria condidit: S. Isidorus *de Viris Illustrib. cap. 55*, inter quæ celebre fuit Damiense: Synod. Tolet. X *Aliud Decretum*. Donatus quoque, S. Columbani discipulus, ex Africa Monasticum Institutum adduxit, et Servitanum construxit Monasterium. Ex his iste Donatus prior in Hispaniam Monasticæ observantiæ usum, et regulam dicitur adduxisse: S. Isidorus *ibid. Cap. 10*. At si Mabillonio credimus, Victorianus Hispanus primus fuit, qui Monasticum Institutum in patriam induxit, et inter Pyrenæos montes, et fluvium Cinca prope Ainsam, celebre quondam oppidum, Monasterium condidit ipso sæculi VI initio. Mabillon. *Annal. Benedict. ad an. Christi 554, Cap. 28*. In hoc dein ingressi sunt Benedictini, et id nunc, quos Claustrales vocant, obtinent. Tum S. Isidorus viginti tres canones pro dirigenda Monachorum vita, ejusque frater Leander viginti unum pro instituendis Virginibus ediderunt. Postremo S. Fructuosus, Dumiensis Episcopus, binas pro Monachis efformavit Regulas, ab Holstenio in Codice Regularum editas.

Quandonam advectum primo fuerit in Hispaniam S. Benedicti Institutum, non una est eruditorum opinio. Non desuit, et quidem Cl. ex nostris Scriptor, qui putaverit, Synod. Tarracon. an. 516 *Can. 6*, de ejusd. S. Benedicti Monachis loquutum esse, id est, tredecim circiter annis ante conscriptam Regulam; sed quandoque bonus dormitat. Mabillonius, de literaria republica optime meritis, suspicatur, *laud loc.*, quod Martinus Bracarenensis ex Italia, per quam ex Oriente veniens fortassis transierat, Benedictinum Institutum adduxerit, idque probare nititur ex Epist. Bonifacii IV ad Athelbertum; verum nos nullum in hac (apocrypha sane) Bonifacii Epistola hujusmodi tuendæ conjecturæ fundamentum invenimus.

Persuasum est etiam Mabillonio, *ibid.* Cap. 27, Synod. Tolet. IV, an. 655, Can. 49 alias 48, ad Cap. 59 Regulæ S. Benedicti respexisse, quum pueros à parentibus Monasterio traditos, Monasterio perpetuo mancipandos decrevit; at B. Benedictus in eò capite omnem videtur adhibuisse cautionem, ne pueri Monasterio à parentibus oblati, ab ipsis postea seducti parentibus, regulari vitæ nuntium remitterent; non tamen illos ad perpetuam in Monasterio stabilitatem, uti Synodus Toletana, coegit.

Porro non diffitemur, Benedictinum Institutum, quippe quod à S. Gregorio probatum fuerat, exeunte sæculo VI inductum fuisse fortassis in Hispaniam; sed Monasterium sub eadem institutum Regula nullum invenimus in Hispania usque ad sæculum VIII, in cujus an. 741 Alphonsus I Monasterium de *Covadonga* in Asturiis erexit sub Regula S. Benedicti, si vera sit Scriptura fundationis, quam publicæ luci dedit Asturicensis Principatus anno 1778; quod quidem Institutum longe lateque deinceps propagatum est, præsertim post Synod. Ovetensem anno 1050, in cujus Cap. 2 decernitur, *ut omnes Abbates, et fratres suos, et Monasteria; et Abbatissæ se, et Moniales suas, et Monasteria, secundum B. Benedicti regant statuta.* Verum quum Sanctius Major quosdam à Cluniacensi reformatione deductos Monachos, ad suum Legierense Monasterium adduxisset an. 1022 (Mabillonius, *ubi supra*) ex ista præcipue Regula Benedictinum in his partibus propagatum est Institutum, ut colligitur ex Privilegio Sancti Ramirezii 18 April. an. 1070: *Apud Aguirre Tom. 4, pag. 354, edit. Rom.*

5. Præcipua monastici instituti ratio erat, ut Monachi, rerum omnium tractatione, et cogitatione relicta, animum ad Divina intenderent, atque ut procul à populi tumultu viventes (1), Præpositis obedirent (2), sibique manuum labore victum quærerent (3), et corpus castigarent (4). Habebant tamen singula monasteria propriam, ac peculiarem regulam; quædam scriptis legibus utebantur; quibusdam regulæ loco erat vivendi ratio probata majorum consuetudine, ac traditione, quibusdam autem Abbatissæ voluntas, quæ explicabatur, uti sese dabat occasio (5). Sed quoniam omnium regularum unum erat propositum, ut scilicet Monachi procul à cura, et solitudine rerum humanarum, divinis vacarent, ideo Rectorum arbitrio nova etiam in uno monasterio regula interdum recipiebatur, et interdum plures in uno eodemque cœnobio obtinebant regulæ, aut additis, aut demptis, quæ temporum, ac locorum ratio postulare videbatur (6).

(1) S. Hieronymus *ep. 125 ad Rustic. cap. 8 tom. 1 opp. col. 951 ed. Veronæ 1754*, reprehendit monachos, qui in civitate vivere cupiebant. *Quid desideramus*, inquit, *urbium frequentiam, qui de singularitate censemur?* Antonium dicere solitum tradit Sozomenus *lib. 1 cap. 15 pag. 28 ed. Valesii Cantabrigiæ 1720*, *piscis quidem aqua nutriri, monachis vero ornamento esse solitudinem; et quemadmodum illi, simulatque terram attigerint, vitam amittunt, sic istos, cum ad urbem accedunt, monasticam gravitu-*

tem perdere. Agitur etiam ea de re in *Leg. 1 Cod. Theod. de Monachis, in L. 29 cod. Justin. de Episc. et cleric., et in Novell. 115 cap. 42.*

(N. S. Ex Conc. Chalcedonens. *Can. 4*, Monachi vetantur *ecclesiasticis, civilibusque negotiis communicare*; quippe qui debeant *quietem diligere, et intentos esse tantummodo jejuniis, et orationi, in locis, quibus renuntiaverunt sæculo, permanentes*: et civilibus præsertim negotiis, nisi propriis Monasterii, et de Abbatissæ licentia: *Syn. Tarracon. Can. 11.*)

(2) *Prima apud eos*, inquit Hieronymus *ep. 22 ad Eustoch. cap. 55 tom. 1 opp. col. 117 ed. Veronæ 1754*, *confederatio erat, obedire majoribus, et quidquid jussissent, facere.* Quare Monachi, qui hæc Præfectorum jussa despexissent, Eucharistia, sacrisque omnibus interdcebantur, ac censuris, aliisque ecclesiasticis pœnis plectebantur. *Cassianus de Instit. Cœnob. lib. 2 cap. 16 pag. 27, lib. 4 c. 16 et 20 pag. 58 et 62, et collat. 2 cap. 5 pag. 240 ed. Francofurti 1722, Socrates lib. 4 cap. 25 p. 258 cit. edit. Valesii.*

(3) Laborem hunc manuum, in quo sese Monachi exercebant, tum ut sibi victum compararent, tum ut aliis opem ferrent, tum denique ut omnem otium procul haberent, memorant *Cassianus, Instit. lib. 10 cap. 23 pag. 169 ed. indicatæ, Hieronymus ep. 125 ad Rustic. cap. 11 tom. 1 opp. col. 955 ed. Veronæ 1754, et ep. 22 ad Eustoch. loc. cit., Epiphanius Hæres. 80 num. 6 pag. 1072 opp. tom. 1 ed. Paris. 1622, Sozomenus lib. 6 cap. 23 pag. 257 laud. ed. Augustinus de Morib. Eccles. cap. 51 col. 710 opp. tom. 1 ed. Maurin. Venet. 1729. *V. Mabillon, de Mon. Studiis, Part. 1 cap. 44.*

(4) Hinc Hieronymus, *Advers. Vigilantium cap. 16 col. 401 opp. tom. 2 ed. Vallarsii Veron. 1755*, monachi institutum *vilam plangentis* appellat, et *Præfat. in Regul. Pachomii col. 55 cit. tom. 2*, insulam Canonum, ubi Tabennenses Monachi vitam agebant, vocat insulam *metancœ*, hoc est, insulam pœnitentiæ.

(5) Testatur *Cassianus de Instit. cœnob. lib. 2 cap. 2 pag. 15 ed. Francofurti 1722*, quod *lot propemodum typi, ac regulæ erant, quot cellæ, ac monasteria.*

(6) Vide Mabillonium in *Præfat. ad Annales Benedictin. num. 13 tom. 1 pag. 54 ed. Lucæ.*

6. In tanto hoc regularum discrimine, magna tamen erat inter omnes Monachos consensio animorum, una societas, unumque corpus, nulla prorsus vestium diversitate discretum (1). Quare facilis, ac promiscuus erat ex uno in aliud monasterium transitus, non modo Latinorum inter se, sed etiam Latinos inter et Græcos, quibus satis erat in novo monasterio stabilem, firmamque moram constituere. Verum S. Benedictus Monachos suos obstrictos perpetuo voluit regula, quam semel essent amplexi, atque ita sublato est Rectorum arbitrium, et Monachis adempta libertas, quam pridem habebant, mutandi regulam, et monasterium (2).

(1) *Verum illo ævo*, inquit Mabillonius *loc. cit. n. 19, cum unus esset monasticus ordo, necdum in varias classes divisus, illa regularum diver-*

sitas, qua uniformes conebantur, nullam inducebat ordinum diversitatem; uti nec modo diversæ in eadem regula constitutiones, quas varice unius, ejusdemque Ordinis Congregationes sibi præscribunt, unitati Ordinis haud officiant.

(2) S. Benedictus *Regul. cap. 58 tom. 1 pag. 131 ed. cit.* Vide Joannem Mabillonium *cit. num. 19 et num. 28 pag. 33*, ubi adversus Lucam Holstenium demonstrat, S. Benedictum non tantum dedisse regulam Casinensi cœnobio, sed etiam Ordini universo; et vide etiam eundem Mabillonium *Acta Sanctor. Ord. S. Benedict. præfat. ad sæc. 4 par. 1 tom. 5 num. 52 et seq. pag. 17 et seq. edit. Venet. an. 1755.*

Jam vero Gothorum tempore, quinque in Hispania concinnatas extitisse comprehendimus, circumferrique contigisse, monachorum regulas: prima harum occurrit, illa à S. Donato exarata: secunda, à S. Fructuoso, Bracarenensi episcopo: tertia, à S. Valerio, Asturicensi: quarta, à S. Joanne, Biclarenensi episcopo: quinta tandem, à S. Isidoro; cui, etsi à Cennio dissentiamus, illa à S. Benedicto conscripta, adjungenda videtur. Hæc ergo, et illa à S. Isidoro edita, primigeniam nobis monachorum disciplinam planissime demonstrant. M. Villodas *loc. cit.*

7. Sæculo XI. instituti fuerunt Canonici *Regulares*, quorum multa sunt nomina; sed celeberrimi sunt, qui in Lateranensi Basilica ab Alexandro II. recepti, *Lateranensium* nomen acceperunt. Ex Canonicis Regularibus processit S. Dominicus, Hispanus, qui ordinem instituit *Prædicatorum*, ad eliminandas hæreses Albigensium, publicisque concionibus pravos hominum mores corripiendos; quem Ordinem in Concil. generali Lateranensi IV probavit Innocentius III., et Honorius item III confirmavit. Eadem tempestate suum etiam creavit Ordinem *cum lege summæ paupertatis*, exemplo Christi, atque Apostolorum, S. Franciscus Assisiensis; et eum etiam idem Honorius an. 1223 approbavit.

Regulares Canonici sub S. Augustini regula inclaruerunt; vel quod, ad exemplum cleri Hiponensis, omnem bonorum proprietatem dimitterent: vel quod Regulam ea ætate Augustino tributam amplexi fuerint (*Selvagius.*)

Ad rem habet M. Villodas, *Antiq. part. 1 sect. 1*, quæ sequuntur: «Agedum, primam Canonicorum investigemus nomenclationem: quæ ergo prima occurrit mentio hujus nominis, ex quadam Eccl. sive Bisuldensis donatione, tabellionis manu exarata, et obsignata (extat Bisuldus, *Besalú*, in diocesi Gerundensi), quam Petrus de Marca fecit publicam in sua *Marca Hispanica*, pag. 777, est omnino repetenda apud Hispanos. At posterius tandem, anno 1056, quem vitæ modum à Canonicis Regularibus, ac consuetudinem tenendam, præstituta sane fuisse comprehendimus in concilio Compostellano: horum igitur Canonicorum electio ad Episcopum, de cleri consensu, spectabat: quæ ipsis ex regulæ præscripto observanda erant, hæc sunt: ut nempe unum in locum congregati, Matutinum simul omnes persolverent... diebus singulis Missam celebrare, vel si forte impediti non possent, audire obstringerentur. Matutinum media nocte recitare, et singulis quibusque diebus psalmos. 50:

opportuno tempore Horas, vulgo *canonicas*, persolvere: clericorum institutioni sollicitè incumbere; aliæque hujus generis multa, injuncta ipsis erant: Conc. Compost. can. 1, 2, et 5 (V. hujus vol. pag. 198.). Ad hæc; intra domorum, in quibus Canonici habitabant, ambitus, neque sæcularis homo, neque ulla mulier habitare poterat... At vero Regula S. Augustini, quam aliis in provinciis Canonici sequebantur quidam, in Hispaniam usque ad an. 1097 (*Risco, Hisp. Sacr. Append. 20, tom. 28*) invecta minime fuit. At ex hac Canonicorum disciplina, munia, et dignitates, quæ vulgo Priores, Abbates, Decani, et hujus generis alia manarunt.

8. Annis autem consequentibus alii instituti sunt Ordines Regulares, ut certa charitatis officia præstarent, atque ut clericis opem ferrent in iis, quæ clericalis muneris propria sunt. Nec prætereundi Ordines Equestres, et Militares, qui præsertim à Cruciatibus, atque expeditionibus in Saracenos ortum habuerunt; et quos inter celeberrimi sunt Equites Hierosolymitani, qui Rhodo pulsi, nunc habent Melitam acceptam à Carolo V, in quos potissimum Anastasius IV. multa contulit privilegia.

(N. S. Eodem pœne tempore Carmelitarum nonnulli in Europam profecti, suæ Regulæ approbationem ab Honorio III an. 1226 impetrarunt. Hos, à B. Bertoldo Calabro in Monte Carmelo primum collectos, ad certam vivendi regulam S. Albertus, Patriarcha Hierosolymitanus, redegerat an. 1171. Postremo Eremitas Augustinenses, ante Concilium Lateran. IV jam vigentes, nonnullisque prærogativis ab Innocentio III auctos, in unam ex pluribus Congregationibus societatem redegit, an. 1245, Innocentius IV.

Porro jam præcesserant in Galliis *Trinitarii*, pio Redemptionis Captivorum operi addicti, auctoribus S. Joanne de Matha, ac S. Felice Valesio, quorum Institutum ipse Innocentius III an. 1209 adprobaverat. Tum non diu post, scilicet an. 1255, prodit in Hispaniis Ordo S. M. de Mercede, ad redimendos etiam Captivos à S. Petro Nolasco, S. Raymundo de Pennafort, ac Jacobo, Aragoniæ Rege, in Ecclesiam inductus. Tum pœne sequuti sunt *Minimi* S. Francisci de Paula Calabri, in Regno Neapolitano, an. 1474: *Capuccini*, verius à Mathæo Bassio Veneto, an. 1525; *Fratres Charitatis* S. Joann. de Deo, Granatæ, an. 1558; *Carmelitæ Discalceati*, sive *Nudipedes*, ex reformatione S. Theresiæ, an. 1592; *Augustiniani Discalceati*, Toleti, an. 1558, *Trinitarii* item *Discalceati*, in Hispania creati, an. 1599, et *Mercenarii Discalceati*, Matriti, an. 1605, aliique. Videtur Robertum Miræum, et Philippum Bonannum, Ordinem Regularium Historiographos Clarissimos.

His porro accesserunt Clerici, qui votis, certisque regulis addicti, communem agunt vitam; ex quo *Clerici Regulares* dicti sunt. Horum prima Congregatio dicta *Theatinorum*, quippe quæ ortum habuit à Joanne Carafa, Neapolitano, Episcopo Theatino, qui postea Paulus IV Pontifex Maximus fuit, ex S. Cajetano Tienæo, an. 1524. Tum dinceps prodierunt *Canonici Regulares Præmonstratenses*, Archiep. S. Norberti, an. 1120; *Clerici Regulares Societatis Jesu*, ab Hispano S. Ignatio de Loyola, an. 1540, instituti, et an. 1815 restaurati; *Clerici Regulares Minores*, à B. Joanne Francisco, et Ven. Fabricio Caracciolis, Neapolitanis, ac Ven. Augustino Adorno, Genuensi; *Clerici Regulares Ministri Infirmorum*, S. Camilli de Lellis, Thea-